

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.21.130

**Inventaris van het archief van A.S. Pinke
[levensjaren 1894-1966], ca. 1923-1963**

Versie: 28-10-2025

F.J.M. Otten

Nationaal Archief, Den Haag 1969

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
Inhoud en structuur van het archief.....	9
Verantwoording van de bewerking.....	9
Verwant materiaal.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
I. STUKKEN VAN AMBTELIJKE AARD.....	11
A. Stukken betreffende de Indonesische kwestie in het algemeen.....	11
B. Stukken betreffende marine-aangelegenheden.....	12
C. Stukken betreffende de politieke akties.....	14
D. Memoires, artikelen en lezingen van A. S. Pinke.....	16
II. STUKKEN VAN PARTIKULIERE AARD.....	17

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie 181 A.S. Pinke

Archiefbloknummer:

C22118

Omvang:

54 inventarisnummer(s) ; 0,70 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Pinke, Albertus Samuel (1894-1966)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

A.S. Pinke doorliep het Koninklijk Instituut voor Marine te Den Helder. Vervolgens diende hij bij de onderzeedienst, en daarna als commandant van een divisie torpedobootjagers. Net terug uit Indië nam hij deel aan de strijd om de waalhaven in Rotterdam in mei 1940. Na de bevrijding volgde al spoedig zijn benoeming tot kapitein-ter-zee en kort daarna tot schout-bij-nacht, waarna in 1947 zijn benoeming volgde tot vice-admiraal. Het archief bevat stukken betreffende de Indonesische kwestie, marineaangelegenheden, de politionele akties, en verder memoires, artikelen en lezingen.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van kwetsbare of slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie 181 A.S. Pinke, nummer toegang 2.21.130, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Pinke, A.S., 2.21.130, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Albertus Samuel Pinke werd op 14 oktober 1894 te Heerde geboren als zoon van Fredrik Pinke en Johanna Maria Wilhelmina Carpentier Alting. Zijn vader was van 1912 tot 1916 Commandant Zeemacht en Hoofd van het Departement van Marine in Nederlands-Indië.

Na zijn HBS-tijd doorliep A.S. Pinke het Koninklijk Instituut voor de Marine te Den Helder. Bij Koninklijk Besluit van 31 juli 1915 nr.54 werd hij benoemd tot luitenant-ter-zee 3e klasse. Met enkele onderbrekingen diende hij bij de onderzeedienst van 1920 tot 1935, waarvan een groot aantal jaren in Indië. Van 1938 tot 1940 was Pinke, inmiddels bevorderd tot de rang van kapitein-luitenant-ter-zee (K.B. van 29 oktober 1837 nr.33), commandant van de divisie torpedobootjagers. In april 1940 vertrek hij met de torpedobootjager "Van Galen" vanuit Indië naar Nederland, waar hij net nog op tijd arriveerde en zich te mengen in de strijd om Rotterdam; een poging echter door te stoten naar het door de Duitsers bezette waalhaven kon door de hevige tegenstand niet worden voltooid. In oktober 1946 word hem voor zijn moedig optreden de Bronzen Leeuw uitgereikt.

Van mei 1942 tot april 1943 verbleef Pinke in Duitse krijgsgevangenschap. Na de bevrijding volgde al spoedig zijn benoeming tot kapitein-ter-zee en kort daarna tot schout-bij-nacht. Toen begin 1946 de luitenant-admiraal C.B.L. Helfrich aftrad als Bevelhebber Strijdkrachten Oosten en deze functie gesplitst werd in aparte commando's voor leger en vloot, werd Pinke aangesteld als Commandant Zeemacht Nederlands-Indië met ingang van 25 januari 1946 (K.B. van 16 april 1946 nr.59), terwijl de generaal S.H.Spoor het bevel kreeg over de landstrijdkrachten. Tevens vervulde Pinke de functie van Hoofd van het departement van Marine te Batavia. Bij K.B. van 17 maart 1947 nr.49 volgde tenslotte zijn benoeming tot vice-admiraal, welke rang hem reeds vanaf 28 december 1945 tijdelijk was toegekend.

In de jaren 1946 tot 1950 werkte de Marine mee aan de militaire operaties, maar had daarnaast als permanente taak het tegengaan van wapenleveranties aan de Republiek en andere illegaal geachte handelsactiviteiten.

Bij K.B. van 13 augustus 1949 nr.22 werd Pinke eervol ontheven van zijn functies in Nederlands-Indië met ingang van 30 september d.a.v. Toen hij op deze datum zijn taak overdroeg aan de vice-admiraal F.J. Kist, verkeerde de Indonesische kwestie reeds in het eindstadium. Met ingang van 1 September 1950 werd hem eervol ontslag verleend uit de zeedienst (K.B. van 15 augustus 1950 nr.19). Van 1951 tot 1954 was hij vervolgens Hoofd van het Bureau Wetenschappelijk Onderzoek van de

Marinestaf en gedelegeerde van het Ministerie van Marine bij het bestuur van de Organisatie voor Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek ten behoeve van de Rijksverdediging.

Na het bereiken van de 60-jarige leeftijd vervulde Pinke ondermeer de volgende functies: voorzitter van de Staatcommissie voor Onderzoek Radiotechnische Hulpmiddelen voor de Navigatie, adviseur van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor Atomische, Biologische en Chemische zaken, voorzitter van de afdeling voor krijgskundige Techniek van het koninklijk Instituut van Ingenieurs.

Albertus Samuel Pinke is op 18 mei 1920 te Utrecht gehuwd met Wilhelmina Christine Bontenakel, dochter van Johan Frederik Henricus Bontenakel, luitenant-kolonel in het Nederlands-Indische Leger, en van Carolina Adolphine Rogge. Uit dit huwelijk zijn geboren: Fredrik Albert (geboren 1923 en overleden op 1 maart 1945 in het concentratiekamp Neuengamme), Carolina Johanne (geb.1926), Jan Willem (geb.1929) en Marijke Corrie (geb.1932).

Pinke overleed te Bussum op 8 juli 1966. Hij was Commandeur in de Orde van de Nederlandse Leeuw, Officier in de Orde van Oranje-Nassau en drager van de Bronzen Leeuw.

Zie over A.S. Pinke: "Ons Zeewezen", 55e jrg nr.8 (sept. 1966) p. 9.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De nagelaten papieren A.S. Pinke zijn in februari 1967 door mevrouw W.Ch. Pinke-Bontenakel te 's-Gravenhage geschonken aan het Algemeen Rijksarchief, dat reeds in 1960 de beschikking had gekregen over de papieren van Pinke's vader, de vice-admiraal F. Pinke.

De rechtstitel is (nog) onbekend

Inhoud en structuur van het archief***VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING***

Het archief werd in mei/juni 1969 geinventariseerd door F.J. Otten, chartermeester bij de Tweede Afdeling van het Algemeen Rijksarchief.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I. STUKKEN VAN AMBTELIJKE AARD.

A. STUKKEN BETREFFENDE DE INDONESISCHE KWESTIE IN HET ALGEMEEN.

1	Pamfletten, circulaires en adressen inzake de Indonesische kwestie.
Gedrukt, gestencild, getypt,
1945-1951	1 omslag
2	Correspondentie en nota's inzake de kontakten tussen Nederlandse- en
geallieerde autoriteiten. Doorslagen,
jan.-mrt 1946	1 omslag
3	Stukken betreffende de regeringsverklaring over het beleid ten aanzien
van Nederlands-Indië. Gestencild, getypt,
feb. 1946	1 omslag
4	Rapporten over de politieke- en economische situatie, opgesteld ten
behoefte van de departementshoofden. Doorslagen,
april-juli 1946	1 omslag
5	Notulen van vergaderingen over de positie van Nederlands-Indië,
gehouden op 25 mei 1946 op het Hoofdkwartier Supreme Allied
Commander South East Asia. Gestencild,
mei 1946	1 omslag
6	"Thoughts on Soviet foreign policy", tekst van een artikel door John
Foster Dulles in Life Magazine, Getypt,
juli 1946	1 stuk
7-8	Nota's en telegrammen inzake de onderhandelingen met de Republiek
voornamelijk betreffende defensievraagstukken. Gestencild, getypt.	2 omslagen
7	februari-juni 1948	
8	augustus-november 1948	
9	Nota's inzake politiek-juridische kwesties, opgesteld ten behoeve van de	

Commandant Zeemacht Nederlands-Indië door het Hoofd van de afdeling Juridische Zaken. Doorslagen, april, sept. 1948

1 omslag

- 10** Rapport van de republikeinse gouverneur van Oost-Java, Dr. Moerdjani, aan de Procureur-Generaal te Djokjakarta inzake de veiligheid in zijn gebied. Doorslag, april 1948
- 1 stuk
- 11** "Aneta-Nieuws", bulletins van het persbureau Aneta te Batavia. Gestencild, onvolledig, aug. 1948-mei 1949
- 1 omslag
- 12** Chronologische overzichten van de Indonesische kwestie, samengesteld door de Rijksvoorlichtingsdienst van de afdeling Legercontact A-Divisie. Gestencild, juni 1949 en z.j
- 2 stukken
- 13** Weekrapport no.8 van de commissie voor Militaire Aangelegenheden, Ronde Tafelconferentie, 9-15 oktober 1949. Gestencild, okt. 1949
- 1 stuk
- 14** "Nieuw-Guinea, politiek-strategisch", brochure van admiraal C.E.L. Helfrich, Gedrukt, 1955
- 1 deeltje
- 15** Samenvatting van een vraaggesprek over de Indonesische kwestie met Dr.M. Boon. Met briefwisseling. Getypt, 1963
- 1 omslag

B. STUKKEN BETREFFENDE MARINE-AANGELEGENHEDEN.

16-22 Correspondentie als Commandant Zeemacht Nederlands-Indië.

- 16** Ambtelijke correspondentie met: Mr.W.F.L. graaf van Bylandt; Chef van de Marinestaf; M.W. van 't Hof; Hoge Vertegenwoordiger van de Kroon; luitenant-ter-zee C.J.M. Kretschmer de Wilde; luitenant-generaal E.C. Mansergh; Minister van Marine; Dr.H.J. van Mook; luitenant-ter-zee J. Nieuwenhuyzen; luitenant-generaal S.H. Spoor; Jhr.Mr.H.L.F.K. van Vredenburg. Getypt, geschreven, 1946-1949, 1 omslag
- 17** Telegrammen voornamelijk gewisseld met de Bevelhebber

-
- der Zeestrijdkrachten en het ministerie van Marine. Okt. 1946-sept.1949, 4 omslagen
- 18** Particuliere briefwisseling met de ministers van Marine: J.M. de Booy, J.J.A. Schagen van Laeuwen, A.H.J.L. Fiévez, Mr.W.F. Schokking. Getypt, geschreven, febr.1946-april 1949, 4 omslagen
- 19** Particuliere briefwisseling met de Bevelhebber der Zeestrijdkrachten, luitenant-admiraal C.E.L. Helfrich. Getypt, geschreven, sept.1946 nov. 1948, 1 omslag
- 20** Particuliere briefwisseling met de Vlagofficier Personeel, schout-bij-nacht H.C.W. Moorman. Getypt, geschreven, aug. 1948-sept. 1949, 1 omslag
- 21** Particuliere briefwisseling met; Dr.L.J.M. Beel; kolonel der mariniers M.R. de Bruyne; kapitein-luitenant-ter-zee S. Dobbenga; L. Einthoven kapitein-ter-zee Jhr.H.A. van Foreest; luitenant-admiraal J.Th. Furstner; vice-admiraal Jhr.E.J. van Holthe; kapitein-ter-zee P.J.G. Huyer; kapitein-ter-zee F.J. Kist; schout-bij-nacht G.B. Salm; Ds.J.H. Sillevius Smit; Mr.D.U. Stikker; K.J. Vigeleyn-Nikijuluw; kapitein-ter-zee C.J.W. van Waning; N.N. Getypt, geschreven. 1946-1950, 1 omslag
- 22** Ingekomen brieven van L.J. Quant, vice-admiraal b.d., met afschriften van briefwisseling tussen deze en het lid van de Commissie-Generaal F. de Boer, naar aanleiding van een artikel van eerstgenoemde. Getypt, geschreven, dec.1946-jan. 1947, 1 omslag
- 23** Verhandelingen over conventies in geval van oorlog ter zee en over het zeeonzijdigheidsrecht. Anoniem, gestencild, z.j. (c.1923) 2 stukken
- 24** Kaart van de Oostindische archipel, westelijk gedeelte, met opgave van diepten en berghoogten. Schaal 1:3.000.000 Reproductie door de hydrographische afdeling van het Departement van Marine te Sydney. 1945 1 stuk
- 25** Schrijven van de vice-admiraal C.E.L. Helfrich betreffende de houding van de kapitein-luitenant-ter-zee P.J.G. Huyer. Getypt, febr. 1945 1 stuk
- 26** Nota van de vice-admiraal C.E.L. Helfrich inzake de organisatie en de

bevelvoering van de Marine en de verhouding tot de Nederlands-Indische regering. Gestencild, aug. 1945

1 stuk

27 Nota's en beschouwingen over de taak van de Marine in Nederlands-Indië. Anoniem, doorslagen, 1945 en z.j.

1 omslag

28 Communiqué's en nota's van de Marinevoorlichtingsdienst en de RVD. Teksten van redevoeringen van de Commandant Zeemacht Nederlands-Indië en andere autoriteiten. Met krantenknipsels. Gestencild, getypt. 1946-1949

1 omslag

29 Stukken betreffende de instructie voor de Commandant Zeemacht Nederlands-Indië. Getypt, jan.-febr. 1946

1 omslag

30 Concept-beschouwing over de admiraliteitsdiensten van de hand van de kapitein-ter-zee F.J. Kist. Getypt, juli 1946

1 stuk

31 Memorie van Toelichting op de begroting van het Departement van Marine voor het dienstjaar 1949. Scheepsgewijze sterktestaat van het marinepersoneel in Indonesie op 1 februari 1949. Gedrukt, gestencild, 1948, 1949

2 stukken

32 Maritiem overzicht over 1948. Gestencild, getypt, z.j. (1949)

1 omslag

C. STUKKEN BETREFFENDE DE POLITIELE AKTIES.

33 Nota's en telegrammen betreffende de eerste politieke actie. Gestencild, getypt, geschreven. 28 juni-11 sept. 1947

1 omslag

34 Krantenartikelen en telegram inzake uitlatingen van de general Dürst Britt, oud-commandant van de 7 December-divisie, over het stopzetten van de eerste politieke actie. Met beschouwing over de militaire verantwoordelijkheid van de hand van A.S. Pinke. Gedrukt, getypt, mei, sept. 1954

1 omslag

-
- 35** "De onverbiddelijkheid van militaire operaties in het conflict met de Republiek", nota van de Legercommandant S.H. Spoor. Gestencild, okt. 1948 1 stuk
- 36** Besluit van de Hoge Vertegenwoordiger van de Kroon, Dr.L.J.M. Beel, van 18 december 1948. waarbij de Legercommandant en de Commandant Zeemacht worden gemachtigd een militaire zuiveringsactie te beginnen. Origineel, getypt, dec. 1948 1 stuk
- 37** Memorandum van de Legercommandant S.H. Spoor over het opgelegde uitstel van de militaire operaties in december 1948. Met een tweetal dagorders. Gestencild, getypt. dec. 1948 1 omslag
- 38** Concept-rapport van de hand van luitenant-ter-zee F. Wassenburg over de in het kader van de politieke actie uitgevoerde marine-operatie "Ekster". Getypt, 28 dec. 1948 1 stuk
- 39** Stukken betreffende het optreden van de Mariniersbrigade tijdens de politieke actie en de toekomstige status van dit onderdeel. Getypt, febr. 1949 1 omslag
- 40** Nota van de Legercommandant S.H. Spoor voor Dr.L.J.M.Beel over de militair-politieke situatie na de tweede politieke actie. Doorslag febr. 1949 1 stuk
- 41** Memorandum van de "Directeur Kabinet" voor de Hoge Vertegenwoordiger van de Kroon inzake het herstellen van de republikeinse regering te Djokjakarta. Getypt, mrt. 1949
- 42** Minuut-brief aan Mr.Dr.C. Smit naar aanleiding van diens boek "De liquidatie van een imperium". Met beschouwing over de tweede politieke actie van de hand van A.S. Pinke. Getypt, 1963 1 omslag

D. MEMOIRES, ARTIKEL EN LEZINGEN VAN A. S. PINKE.

- 43** Memoires van de Commandant Zeemacht Nederlands-Indië, A.S. Pinke.
Getypt,
1947 1 omslag
De aantekeningen beginnen op 25 sept. 1947 en betreffende de periode aanvang 1946 tot einde 1947.
- 44** Concept-artikelen over a) Rijstleveranties aan India, b) Het bestand van oktober 1946 en de openstelling van de Moesi voor de scheepvaart.
Getypt, manuscript,
1949 en z.j 1 omslag
- 45** "De maatregelen in verband met het zeeverkeer in de Indonesische wateren 1946-1949". Overdruk van een artikel in het Marineblad. Met concept en begeleidbrief. Gedrukt, manuscript,
1950 1 omslag
- 46** Concepten van een tweetal ingezonden artikelen over het Indonesische leger en over de defensiepolitiek. Getypt,
1951 en z.j 1 omslag
- 47** "Infiltratie en wapensmokkel, Nederlands-Indië 1946-1949", conceptartikel, met bijlagen. Getypt,
z.j 1 omslag
- 48** Concepten van lezingen over de rol van de Marine in Nederlands-Indië in de jaren 1946 tot 1948. Manuscript,
z.j 1 omslag
- 49** "Verwijzingsbeleid", overdruk van een artikel in het Militair Rechterlijk Tijdschrift. Gedrukt,
z.j 1 stuk

II. STUKKEN VAN PARTIKULIERE AARD.

- 50** Koninklijk Besluit van 17 augustus 1935 houdende benoeming van A.S. Pinke tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau met de zwaarden.
Afschrift,
1935 1 stuk
Ontbreekt
In juli 1969 desgevraagd teruggezonden aan mevr. Pinke (D246)
- 51** Condoleancebrief van Koningin Wilhelmina naar aanleiding van het overlijden van zijn zoon Fredrik Albert. Getypt,
14 frbr. 1947 1 stuk
Ontbreekt
In juli 1969 desgevraagd teruggezonden aan mevr. Pinke (D246)
- 52** Certificaat bij het Oorlogsherinneringskruis met de gespen.
9 dec. 1949 1 stuk
Ontbreekt
In juli 1969 desgevraagd teruggezonden aan mevr. Pinke (D246)
- 53** Brieven van zijn dochter Marijke en van zijn moeder, Geschreven,
1946, 1949 2 stukken
Ontbreekt
In juli 1969 desgevraagd teruggezonden aan mevr. Pinke (D246)
- 54** Kalender met persoonlijke notities van A.S. Pinke.
1949 1 deel